

Додаток 2

до наказу департаменту освіти і
науки Київської обласної
державної адміністрації

від 14 листопада 2017 року №374

ЗАЯВКА

на проведення експерименту регіонального рівня з теми «Розроблення та апробація навчально-методичного забезпечення початкової освіти в умовах реалізації проекту Державного стандарту початкової загальної освіти» на базі закладів освіти Київської області

Актуальність теми дослідження. Концепція Нової української школи проголошує збереження цінностей дитинства, необхідність гуманізації навчання, особистісного підходу, розвитку здібностей учнів, створення навчально-предметного середовища, що забезпечують психологічний комфорт і сприяють вияву творчості дітей.

Увага до проблем розроблення та апробації нового навчально-методичного забезпечення початкової освіти актуалізується у зв'язку зі змінами пріоритетів розвитку початкової освіти, зумовленими реформуванням системи загальної освіти, упровадженням Концепції і похідних документів (Державний стандарт початкової загальної освіти, Модельна (Типова) навчальна програма, Навчальна програма предмета або курсу та ін.).

Аналіз змісту наявних у вітчизняній практиці різних видів забезпечення і супроводу початкового навчання засвідчив, що в них недостатньо враховано системний підхід. Переважна їх більшість подана як сукупність методів, засобів та форм навчання, які дають змогу підтримати, удосконалити окремі компоненти навчального процесу. Натомість реалізація компетентнісного підходу вимагає системних розроблень, створення навчально-методичних комплексів до освітніх галузей чи навчальних предметів, де має бути розгорнуто цільові і методичні орієнтири компетентнісно орієнтованого навчання із зазначенням пріоритетних способів навчальної взаємодії; педагогічні умови, за яких вони дадуть змогу досягти вищих результатів. Це забезпечить ефективну реалізацію сучасних методів і технологій навчання і гарантоване досягнення цілей компетентнісно орієнтованого навчання. Отже, навчально-методичний супровід має розроблятися як цілісна дидактико-методична система, що постійно розвивається.

Поширений в освітній практиці навчально-методичний супровід навчання не повною мірою забезпечує умови для особистісного розвитку й урахування індивідуальних особливостей учнів, набуття навичок навчальної взаємодії, само- і взаємооцінювання, рефлексії. Тому доцільно акцентувати увагу на суб'єктності й полісуб'єктності навчальної взаємодії, урізноманітненні палітри засобів децентрації навчання і розширенні кола об'єктів освітнього середовища. Від цього залежатиме ефективність опанування учнями ключових і предметних компетентностей, що охоплюють знання, уміння, навички, способи діяльності, досвід та здатність застосовувати їх у навчальних і життєвих ситуаціях, а також особистісно ціннісне ставлення до життя і здоров'я, соціуму, природи, праці, навчання і мистецтва, здатність до творчого самовираження.

Розроблення та апробація навчально-методичного забезпечення початкової освіти зумовлене потребою в систематичному використанні можливостей початкової школи для здійснення особистісно орієнтованого навчання і створення науково-методичного супроводу для реалізації Концепції Нової української школи.

Таким чином, наявне навчально-методичне забезпечення початкової освіти виявляється недостатньо ефективним, не дозволяє повною мірою реалізувати на практиці компетентнісний підхід, забезпечення реалізації положень проектом Державного стандарту початкової загальної освіти. Зазначені суперечності визначили актуальність проблеми розроблення та апробацію навчально-методичного забезпечення компетентісно орієнтованого навчання в початковій школі на основі засадничих положень Концепції Нової української школи, за проектом Державного стандарту початкової загальної освіти.

Мета дослідження – розроблення та апробація навчально-методичного забезпечення початкової освіти за проектом Державного стандарту початкової загальної освіти.

Об'єкт дослідження – освітня діяльність за проектом Державного стандарту початкової загальної освіти.

Предмет дослідження – навчально-методичне забезпечення початкової освіти за проектом Державного стандарту початкової загальної освіти.

Гіпотеза дослідження. Реалізація проектом Державного стандарту початкової загальної освіти буде здійснюватися оптимальним чином, якщо буде розроблено та апробовано навчально-методичне забезпечення початкової освіти; створено методичні матеріали щодо підготовки вчителів до апробації вказаного вище навчально-методичного забезпечення початкової освіти; вчителі початкових класів будуть підготовлені до апробації означеного навчально-методичного забезпечення за допомогою методичних заходів, які проходять на всеукраїнському, обласному рівнях, рівні закладу освіти.

Досягнення мети дослідження передбачає виконання таких **завдань**:

- розроблення навчально-методичного забезпечення освітнього процесу з предметів та курсів початкової школи відповідно до проекту Державного стандарту початкової загальної освіти;

- підготовка вчителів до апробації навчально-методичного забезпечення освітнього процесу з предметів та курсів початкової школи відповідно до проекту Державного стандарту початкової загальної освіти;

- забезпечення наставницької підтримки вчителів і моніторингу ефективності результатів експерименту;

- узагальнення результатів експерименту, коригування навчально-методичного забезпечення початкової освіти;

- інформування педагогічної спільноти і громадськості про хід та результати експерименту, підготовка навчально-методичної літератури (посібники, методичні рекомендації тощо).

Реалізація зазначених завдань експерименту передбачає використання таких **методів**:

- теоретичні (ретроспективний, порівняльний, системний аналіз наукової літератури, моделювання різних способів компетентісно орієнтованого на-

вчання, що забезпечує розгляд загальних питань теорії і методики досліджуваної проблеми);

– емпіричні (діагностичні методи – анкетування, бесіда, опитування та інші; обсерваційні методи – спостереження й аналіз продуктів навчально-дослідницької діяльності учнів тощо; педагогічний експеримент для перевірки гіпотези дослідження).

Нормативну базу дослідно-експериментальної роботи становлять Положення про порядок здійснення інноваційної освітньої діяльності, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 11 липня 2017 року №994, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 09 вересня 2017 року за №1171/31039, Положення про експериментальний загальноосвітній навчальний заклад, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 20 лютого 2002 року № 114 зі змінами, внесеними наказом Міністерства освіти і науки України від 23 листопада 2009 року №1054, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 16 грудня 2009 за №1217/17233, наказів Міністерства освіти і науки України, Інституту інноваційних технологій і змісту освіти, департаменту освіти і науки Київської обласної державної адміністрації, з метою обґрунтованого та послідовного запровадження науково-педагогічних технологій, раціональних і ефективних підходів до організації наукової та інноваційної діяльності у сфері освіти, створення ефективної системи методологічного, науково-методичного супроводження модернізації національної освіти, прогнозування тенденцій інноваційного розвитку системи освіти; проведення практико-зорієнтованих психолого-педагогічних досліджень з актуальних проблем розвитку освіти, застосування нових концептуально-методологічних підходів до розроблення і впровадження програм дослідно-експериментальної роботи.

Практичне значення одержаних результатів полягає у розробленні та апробації навчально-методичного забезпечення початкової освіти за проектом Державного стандарту початкової загальної освіти.

Вірогідність результатів і висновків дослідження забезпечено теоретичним обґрунтуванням вихідних положень дослідження; використанням широкої джерельної бази; комплексом застосованих методів діагностики, адекватних предмету, меті й завданням роботи; проведенням дослідження в різних умовах організації навчального процесу (міські й сільські школи, загальноосвітні та спеціалізовані заклади освіти); репрезентативністю вибірки респондентів, залученням до експерименту вчителів з різним педагогічним стажем, а також системою якісного й кількісного аналізу результатів.

Очікувані результати:

– навчально-методичне забезпечення початкової освіти за проектом Державного стандарту початкової загальної освіти;

– програми (рамкові освітні програми, навчальні, модельні) та апробація в межах освітніх галузей;

– методики реалізації навчальних програм в різних умовах (інтегрованого навчання, предметно-інтегрованого; з використанням інклюзії);

– теоретичне обґрунтування функцій і способів компетентнісно орієнтованого навчання у початковій школі;

– готовність вчителів до впровадження навчально-методичного забезпечення початкової освіти за проектом Державного стандарту початкової загальної освіти як провідників змін, що передбачають широкі права для шкіл та учительських спільнот, партнерську взаємодію з батьками.

Експериментальна база дослідження: 56 закладів освіти Київської області (додаток 1).

Терміни та етапи дослідно-експериментальної роботи (вересень 2017 року – грудень 2020 року):

- організаційно-підготовчий етап: вересень 2017 року – грудень 2017 року;
- діагностико-констатувальний: січень 2018 року – травень 2018 року;
- формувальний етап: червень 2018 року – травень 2020 року;
- контрольно-узагальнювальний етап: червень 2020 року – грудень 2020 року.

Організаційно-підготовчий етап (вересень 2017 року – грудень 2017 року):

- визначення учасників дослідно-експериментальної роботи;
- конкретизація мети, завдань та очікуваних результатів діяльності закладів освіти відповідно до мети дослідно-експериментальної роботи;
- розроблення заявки і програми проведення дослідно-експериментальної роботи;
- планування реалізації програми дослідно-експериментальної роботи;
- створення ресурсного банку даних про кількісний та якісний склад вчителів, які беруть участь у дослідно-експериментальній роботі;
- визначення функціональних обов'язків членів педагогічних колективів щодо вирішення завдань експерименту;
- теоретичний аналіз науково-методичної літератури та вивчення педагогічного досвіду з питання дослідно-експериментальної роботи;
- проведення установчого заняття з теми «Розроблення та апробація навчально-методичного забезпечення початкової освіти за проектом Державного стандарту початкової загальної освіти»;
- проведення педагогічних рад з теми «Розроблення та апробація навчально-методичного забезпечення початкової освіти за проектом Державного стандарту початкової загальної освіти»;
- надання індивідуальних і групових консультацій працівникам закладів освіти з проблеми дослідження.

Діагностико-констатувальний етап (січень 2018 року – травень 2018 року):

- підбір діагностичного інструментарію для проведення дослідження;
- визначення рівня готовності педагогічних працівників до розроблення та апробації навчально-методичного забезпечення початкової освіти за проектом Державного стандарту початкової загальної освіти;
- аналіз ставлення та готовності педагогічних працівників до здійснення інноваційної діяльності в умовах закладу освіти;
- узагальнення результатів діагностики;
- проведення майстер-класів, конференцій, круглих столів, тренінгів з метою популяризації кращих ідей інноваційного педагогічного досвіду педагогічних працівників закладів освіти;
- проведення педагогічних рад з теми «Результати діагностико-констатувального етапу дослідно-експериментальної роботи».

Формувальний етап (червень 2018 року – травень 2020 року):

- розроблення та презентація навчально-методичного забезпечення початкової освіти за проектом Державного стандарту початкової загальної освіти;
- апробація та внесення коректив до навчально-методичного забезпечення навчально-виховного процесу в початковій школі (для учасників експерименту);
- забезпечення наставницької підтримки вчителів шкіл – учасників експерименту;
- підвищення кваліфікації вчителів початкових класів щодо впровадження Державного стандарту початкової загальної освіти;
- моніторинг ходу експерименту і його проміжне коригування;
- проведення тренінгів, педагогічних рад, круглих столів, семінарів з питання дослідно-експериментальної роботи на базі експериментальних закладів освіти;
- презентація результатів дослідно-експериментальної роботи на міжнародних, всеукраїнських, обласних конференціях, семінарах, освітніх виставках;
- висвітлення результатів впровадження дослідно-експериментальної роботи на електронних освітніх ресурсах;
- проведення семінарів з теми «Реалізація проектом Державного стандарту початкової загальної освіти»
- проведення педагогічних рад з теми «Результати формувального етапу дослідно-експериментальної роботи».

Контрольно-узагальнювальний етап (червень 2020 року – грудень 2020 року):

- узагальнення результатів експериментального навчання;
- коригування навчальних матеріалів;
- порівняння результатів діагностико-констатувального і контрольно-узагальнювального етапів експерименту, визначення співвідношення результатів експерименту з поставленою метою та визначеними завданнями;
- формулювання висновків теоретико-експериментального дослідження;
- проведення серії семінарів, конференцій і круглих столів, спрямованих на розповсюдження перспективного досвіду щодо розроблення та апробації навчально-методичного забезпечення початкової освіти;
- систематизація напрацьованих матеріалів дослідно-експериментальної роботи з теми «Розроблення та апробація навчально-методичного забезпечення початкової освіти за проектом Державного стандарту початкової загальної освіти»;
- підготовка та видання навчальних і методичних посібників, методичних рекомендацій за результатами експерименту;
- поширення досвіду дослідно-експериментальної роботи з означеної проблеми;
- презентація результатів дослідно-експериментальної роботи на міжнародних, всеукраїнських конференціях, семінарах, освітніх виставках;
- висвітлення напрацьованих матеріалів на районному та обласному рівнях;

– підготовка звіту про підсумки проведення дослідно-експериментальної роботи за темою дослідження.

Опис забезпечення експерименту.

Організаційне забезпечення експерименту:

1. Загорулько Оксана Володимирівна, завідувач районного методичного кабінету Бариської районної ради.

2. Гвоздкова Ірина Сергіївна, завідувач методичного кабінету відділу освіти Білоцерківської районної державної адміністрації.

3. Вергелес Олена Василівна, завідувач районного методичного кабінету відділу освіти Богуславської районної державної адміністрації.

4. Кукілевська Валентина Миколаївна, завідувач методичного кабінету відділу освіти Бородянської районної державної адміністрації.

5. Хитра Ірина Володимирівна, завідувач районного методичного кабінету відділу освіти Броварської районної державної адміністрації.

6. Андрикевич Ірина Валеріївна, завідувач районного методичного кабінету відділу освіти Васильківської районної державної адміністрації.

7. Філоненко Галина Василівна, завідувач районного методичного кабінету відділу освіти Вишгородської районної державної адміністрації

8. Гончарук Алла Миколаївна, завідувач районного методичного кабінету відділу освіти Володарської районної державної адміністрації.

9. Шипко Калина Василівна, завідувач районного методичного кабінету відділу освіти Згурівської районної державної адміністрації.

10. Дячук Віта Василівна, завідувач районного методичного кабінету відділу освіти Кагарлицької районної державної адміністрації.

11. Лахтадир Лариса Іванівна, завідувач районного методичного центру відділу освіти Києво-Святошинської районної державної адміністрації.

12. Матейчук Олена Володимирівна, завідувач районного методичного кабінету відділу освіти, фізичної культури та спорту Макарівської районної державної адміністрації.

13. Тітлова Валентина Іванівна, завідувач районного методичного кабінету відділу освіти Миронівської районної державної адміністрації.

14. Ленда Віра Петрівна, завідувач районного методичного кабінету відділу освіти Обухівської районної державної адміністрації.

15. Голубенко Людмила Миколаївна, в.о. завідувача районного методичного кабінету відділу освіти Переяслав-Хмельницької районної державної адміністрації.

16. Шматько Олена Михайлівна, в.о завідувача методичного кабінету відділу освіти Поліської районної державної адміністрації.

17. Довженко Юлія Іванівна, завідувач районного методичного кабінету відділу освіти Рокитнянської районної державної адміністрації.

18. Корбут Людмила Анатоліївна, завідувач районного методичного кабінету відділу освіти Сквирської районної державної адміністрації.

19. Альошкіна Ірина Віталіївна, завідувач районного методичного кабінету відділу освіти Ставищенської районної державної адміністрації

20. Слободяник Світлана Василівна, завідувач районного методичного кабінету відділу освіти Таращанської районної державної адміністрації.

21. Василенко Олена Семенівна, завідувач районного методичного кабінету відділу освіти Тетіївської районної державної адміністрації.

22. Лавровська Світлана Миколаївна, завідувач районного методичного кабінету відділу освіти Фастівської районної державної адміністрації.

23. Остапенко Наталія Олександрівна, завідувач районного методичного кабінету відділу освіти Яготинської районної державної адміністрації.

24. Коваadlo Ніна Петрівна, завідувач міського методичного кабінету управління освіти і науки Бориспільської міської ради.

25. Федоренко Лариса Олексіївна, в.о. завідувача науково-методичного центру управління освіти і науки Броварської міської ради.

26. Лук'яненко Олена Андріївна, завідувач міського методичного кабінету відділу освіти Бучанської міської ради.

27. Лошицька Олена Леонідівна, директор науково-методичного центру управління освіти і науки Ірпінської міської ради.

28. Капітоненко Ольга Степанівна, завідувач міського методичного кабінету управління освіти виконавчого комітету Обухівської міської ради.

29. Тріщун Людмила Миколаївна, завідувач міського методичного кабінету відділу освіти виконавчого комітету Ржищівської міської ради.

30. Бардакова Наталія Олександрівна, завідувач міського методичного центру управління освіти і науки Славутицької міської ради.

31. Хмельницька Тетяна Вікторівна, завідувач методичного кабінету управління освіти виконавчого комітету Фастівської міської ради.

Науково-методичне забезпечення експерименту:

1. Дишлева Ірина Миколаївна, доцент кафедри педагогіки і психології та менеджменту освіти Комунального вищого навчального закладу Київської обласної ради «Академія неперервної освіти», кандидат педагогічних наук, науковий керівник.

2. Шевченко Антоніна Михайлівна, старший викладач кафедри педагогіки і психології та менеджменту освіти Комунального вищого навчального закладу Київської обласної ради «Академія неперервної освіти», кандидат психологічних наук, науковий консультант.

3. Пащенко Дмитро Іванович, професор кафедри педагогіки і психології та менеджменту освіти Комунального вищого навчального закладу Київської обласної ради «Академія неперервної освіти», доктор педагогічних наук, професор, науковий консультант.

4. Ткаченко Любов Петрівна, завідувач відділу початкової освіти Комунального вищого навчального закладу Київської обласної ради «Академія неперервної освіти», регіональний координатор.

5. Ткачененко Аліна Олександрівна, методист відділу початкової освіти Комунального вищого навчального закладу Київської обласної ради «Академія неперервної освіти», регіональний координатор.

6. Романюк Ольга Володимирівна, методист відділу початкової освіти Комунального вищого навчального закладу Київської обласної ради «Академія неперервної освіти», регіональний координатор.

Фінансове забезпечення експерименту: за рахунок коштів районних, міських бюджетів, спонсорських внесків.

**Науковий керівник,
доцент кафедри педагогіки і психології та
менеджменту освіти Комунального вищого на-
вчального закладу Київської обласної ради
«Академія неперервної освіти», кандидат
педагогічних наук**

І.М. Дишлева

**Наукові консультанти:
старший викладач кафедри педагогіки і психо-
логії та менеджменту освіти Комунального ви-
щого навчального закладу Київської обласної ра-
ди «Академія неперервної освіти», кандидат
психологічних наук;
професор кафедри педагогіки і психології та
менеджменту Комунального вищого навчального
закладу Київської обласної ради «Академія
неперервної освіти», доктор педагогічних наук,
професор**

А. М. Шевченко

Д.І. Пащенко

**Регіональні координатори:
завідувач відділу початкової освіти Комунально-
го вищого навчального закладу Київської облас-
ної ради «Академія неперервної освіти»;
методист відділу початкової освіти Комунального
вищого навчального закладу Київської обласної
ради «Академія неперервної освіти»;
методист відділу початкової освіти Комунального
вищого навчального закладу Київської обласної
ради «Академія неперервної освіти»**

Л.П. Ткаченко

А.О. Ткаченко

О.В. Романюк